

BLAUW

Mijn zomertrip naar het Zweedse kustgebied tot aan Stockholm begint met een weekeindtochtje van Den Oever naar Lauwersoog. Ik verheug me op dit traject. Er varen drie zwagers mee die in zuidelijk Nederland hoog boven de zeespiegel wonen en de Waddenzee niet kennen. Ze gaan zich verwonderen. Ook ik kijk nieuwsgierig uit naar deze tocht, omdat ik al lang niet meer op de Waddenzee heb gevaren. In de jaren met een jong en uitgroeiend gezin had ik in Oostmahorn aan het Lauwersmeer een vaste plek voor mijn niet diep stekend houten jachtje met kimkielen. Als het maar even kon, trokken we erop uit. Van alle mogelijke vaardoelen was het Smeriggat het meest geliefd. We lieten er in de beschutting van het Rif het anker zakken. Struinden met de kinderen over de plaat tot aan de branding van de Noordzee, groeven kokkels uit de bodem en zeiden tegen elkaar – met het zand tussen de tanden knarsend – dat een zelf verzameld maaltje zeevruchten het lekkerste is dat bestaat.

In die jaren ben ik gaan houden van het licht en de kleuren van het wad. Er gebeurt iets tussen de lucht, het golvende of rimpelende water en het droogvallende zand en slib, dat maakt dat de intensiteit van het licht en de kleuren permanent veranderen. In mijn herinnering domineerden de prachtige grijstinten: zilvergrijs met fonkeltjes, dreigend donkergrijs, blauwgrijs, groengrijs, parelgrijs, egaal grijs of vlokkig contrastrijk grijs. Ochtend-, middag- of avondlicht en droge of juist vochtige lucht, alles werkt op elkaar in, op het kleurenpalet dat de natuur voor het Wad heeft bedacht.

We verlaten in Den Oever de Stevinsluis en gaan meteen stuurboord uit naar het Vaarwater langs de Afsluitdijk. Om 10.00 uur moeten we over het ondiepste stukje kunnen schuiven, heb ik uitgerekend. Fout. We wilden te graag en ik heb te krap gerekend. Een onzichtbare hand grijpt ons bij de kiel en zet de boot dwars op de stroom die meteen een breed, gorgelend zog vormt. Ik zie drie paar ogen vol argwaan, maar wat er met ons gebeurt, is goed uit te leggen. Nee, het is niet erg. De bodem is zo zacht als boter en het water zal nog vier uur lang stijgen. Eenmaal in het Scheurrak wordt het warm en dampig en verdwijnt het laatste zuchtje wind.

De lucht boven ons is blauw. Het water onder ons ook, of is dat ook lucht? Het is niet meer te zien waar het een in het ander overgaat. Het hele Wad is blauw, zoals ik het nog nooit heb gezien. Nergens een spoor van grijs. Het Wad blijft veranderen, kennelijk ook in de beelden in mijn geheugen.

Al voor we in de Blauwe Slenk zijn, heeft al wel tienmaal vlak bij de boot een zeehond zijn kop boven water gestoken. In mijn vroegere Waddenperiode gebeurde dat maar zelden. Het gaat goed met de zeehonden in de Waddenzee, maar het gaat slecht met de vis. “Wat eten die zeehonden dan?”, willen mijn tochtgenoten weten. Ik laat ze op www.basismonitoringwadden.nl het jongste jaarrapport ‘Wadden in beeld’ zien. Daarin staan tussen de vele andere wetenswaardigheden ook registraties van enkele tientallen zeehonden die met een zendertje in hun nekharen maandenlang zijn gevolgd. Elk dier maakte zo in een eigen kleur een lijn op de kaart. De gewone zeehonden vormen tussen Esbjerg en de

“Het hele Wad is blauw, zoals ik het nog nooit heb gezien. Nergens een spoor van grijs.”

Zeeuwse Delta een veelkleurige spaghetti knoop tot ongeveer 20 mijl uit de kust. De grijze zeehonden blijken uit te zwermen over de hele Noordzee. We volgen via een hyperlink het real time filmpje van één (in het beeld blauw gemarkeerde) grijze zeehond. Acht maandenlang jaagde hij in 2016 naar vis in de kustzee van Engeland en Schotland tot aan de Orkney-archipel toe en keerde tegen de winter weer terug naar het Wad.

Mijn drie zwagers zijn onvermoeibare vragenstellers: over hoog- en laagwater, over hoe het komt dat in de Waddenzee nooit een stabiel evenwicht ontstaat tussen alle krachten die er werkzaam zijn. En over hoe het komt dat de Waddenzee – vandaag – zo indringend blauw is. Ik weet lang niet op elke vraag een antwoord, maar als we afmeren in de Blauwe Vlaghaven van Vlieland ben ik intens tevreden. ●

ROB BIJNSDORP is journalist, communicatieadviseur en zwerver op en langs het water. De nieuwste ontwikkelingen in jachtontwerpen en navigatie-elektronica gaan aan hem voorbij. Maar des te meer gaat zijn aandacht uit naar de kwaliteit van het leven aan boord en naar de bijzonderheden van het water waarop we varen.